ZPRAVODAJ
POPELÍN a HORNÍ OLEŠNÁ

Ročník XXI. prosinec 2019 č. 4/19

Hromadné, skupinové bilancování je nesmysl, bilancovat musí každý sám za sebe

Jsou totiž věci, o nichž se hovoří, a věci, o nichž se raději mlčí.
Ale nyní hovořme o Novém roce. Kéž jsou rovnováze naše přání i naše očekávání.
Všechno je čerstvě otevřené.

Za nás všechny, jenž se podílejí na obsahu následujících stránek bych měla pět přání:

1. Ať jsme všichni zdraví, ale nechme také žít lékaře a lékárníky.
2. Každý den hodně radosti a co nejméně zlosti (i když úplně bez ní to nejde).
3. Ať máme dobré sousedy, kolegy, přátele, příbuzné i partnery.
4. Ať v sobě najdeme sílu a schopnost bránit dobro, čest a pravdu.

Do konce roku chybí ještě několik dní, pak budou láhve a mísy prázdnější a my plnější.
Ale… je potřeba nepodléhat diktátu lidí kolem nás. Ať si každý najde nejvhodnější způsob oslavy Silvestra. Vždyť i klidný, mírumilovný začátek roku oslavený šálkem čaje a kusem staré vánočky dokáže být geniální.

Nepostrádáte ono páté přání?

5. Nový rok přijde určitě, zatím přišel vždycky. Nechť do něj všichni vstoupíme, dobře a úspěšně jím projdeme a co nejlépe z něj nakonec vyjdeme.

To Vám všem přeje celá redakce
a také všichni členové zastupitelstva.

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

ani jsme se nenadáli a rok 2019 za chvíli skončí a možná, když čtete tyto řádky, už skončil. Jako každý rok si říkáme, jaký byl a jaký asi bude ten následující.

Domnívám se, že rok 2019 můžeme zhodnotit jako celkem úspěšný. Byl prvním rokem fungování nového zastupitelstva. Připomněli jsme si 670 let od první písemné zmínky o naší obci. Podařilo se zrealizovat většinu akcí, které byly naplánovány.

Největší akcí bylo rozšíření obecního vodovodu do oblasti Famelek. Přes počáteční nesnáze se povedlo připojit všechny nemovitosti. Rozšíření vodovodu bylo spolufinancováno z Programu obnovy venkova Jihočeského kraje 2019. Další akcí, která začala v roce 2018 a kterou se podařilo dotáhnout do konce, bylo dokončení rekonstrukce obecního úřadu v Horní Olešné. Na závěr byl opraven chodník u úřadu.

V plánu bylo také zrekonstruovat dětská hřiště v Horní Olešné a Popelíně. Tato věc se podařila jen částečně. Požádali jsme o dotaci, kterou jsme bohužel nezískali. Proto zastupitelstvo obce rozhodlo realizovat akci z vlastních zdrojů a v omezeném rozsahu. V Horní Olešné i Popelíně byla umístěna sestava pro naše nejmenší. Plánovaná workoutová sestava v Popelíně by měla být pořízena v příštím roce. Na její vybudování jsme požádali o dotaci z Programu obnovy venkova Jihočeského kraje 2020.

Samostatnou a ne úplně nejveselejší kapitolou je hospodaření v obecních lesích. Kůrovcová kalamita, která je důsledkem sucha, na nás udeřila plnou silou. Abychom si udělali lepší přehled o situaci, dovolte mi uvést několik čísel: V roce 2019 jsme vytěžili takové množství dřeva (9000 m^3), které bychom normálně vytěžili za sedm let. Ještě před třemi lety bychom všechno toto dřevo prodali přibližně za deset miliónů korun. Nám se podařilo prodat 4 500 m^3 dřeva a utržili jsme 3 400 000,– Kč. Polovina letos vytěžené hmoty nám leží na skládkách a ztrácí na již tak nízké hodnotě. Když k těmto číslům dosadíme náklady, jistě Vás nepřekvapí, že za rok 2019 bude lesní hospodářství obce Popelín ztrátové. Bohužel zatím to nevypadá, že by se tato situace měla v nejbližší době změnit. Naopak, od příštího roku nám ještě přibudou náklady na zalesňování. Nezbývá nám, než se s novou situací vypořádat.

Na svém posledním jednání zastupitelstvo obce schválilo kalkulaci vodného a stočného na rok 2020. V obou případech dochází k mírnému nárůstu ceny. U stočného o 2,06 Kč a u vodného o 2,52 Kč. Od května 2020, kdy se snižuje sazba DPH u vodného a stočného z 15 % na 10 %, dojde ke snížení ceny vodného o 1,95 Kč a u stočného o 1,58 Kč.

Zastupitelstvo rovněž přijalo vyhlášku, kterou stanovilo výši poplatku za likvidaci komunálního odpadu v roce 2020. Po šesti letech byl tento poplatek zvýšen na 500,– Kč /poplatníka/rok. Zároveň byly od poplatku osvobozeny děti, které jsou žáky Základní školy v Popelíně. Dále byly přijaty vyhlášky, které stanovují poplatky za užívání veřejného prostranství, poplatky ze psů, poplatky z pobytu a poplatky ze vstupného. Od 1. 1. 2020 bylo zvýšeno nájemné z hrobového místa: Za jednohrob a místo v urnovém háji 20,– Kč/rok a dvojhrob 40,– Kč/rok.

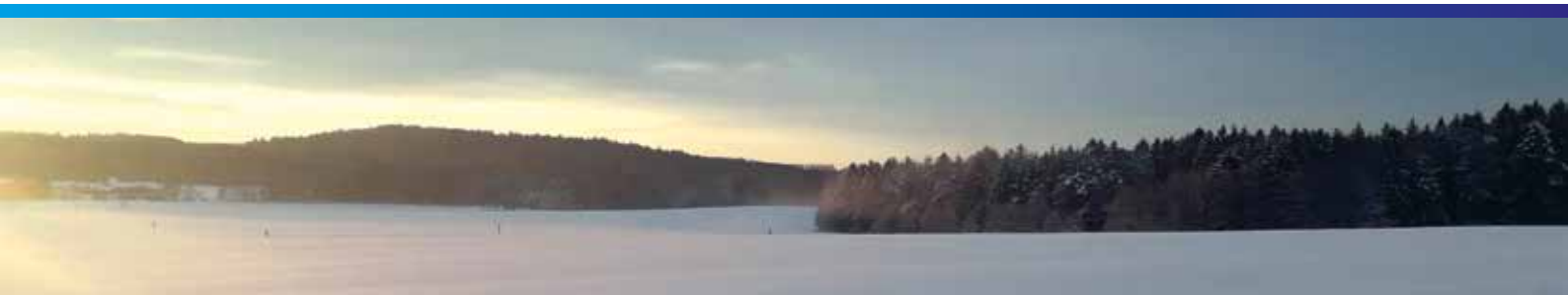
I když Vám poslední řádky nepřinesly příliš dobrých zpráv, věřím, že do nového roku vykročíte nebo jste vykročili optimisticky naladěni.

Na závěr mi dovolte poděkovat všem, kteří přispěli k dění v obci. Děkuji zastupitelům a zaměstnancům za jejich práci pro obec.

Přeji Vám hodně štěstí a zdraví v novém roce 2020, klidné prožití vánočních svátků a dětem bohatého ježíška. Pokud jsou již Vánoce za námi, věřím, že byly šťastné a veselé.

Ing. Tomáš Zaňák, starosta obce

Vánoce za dveřmi

Ještě jsme se ani nerozkoukali, sotva si uvědomili, že nám začal nový školní rok, už je tu poslední měsíc – prosinec. Ve škole se pilně tvoří, vyrábí. Koncem listopadu jsme uspořádali tradiční spaní ve škole spojené s vánočním tvořením. Vyráběli jsme ozdobičky na vánoční stromeček, který jsme společnými silami v úterý 3. prosince ozdobili v Muzeu fotografie v Jindřichově Hradci. Navštívili jsme také Krýzovy jesličky a výstavu betlémů. Naši nejmenší byli také v Jindřichově Hradci na divadelním představení Hvězdička betlémská.

Ve čtvrtek 5. prosince k nám zavítal Mikuláš se svou družinou. Čert byl hodně strašidelný, ale nakonec nám všechny dětičky nechal, protože slíbily, že se polepší. Mikuláš pochválil všechny hodné děti a anděl rozdal nadílku. Radost byla u všech veliká. A hlavně úleva, že přijdou zase až za rok.

Na školním schodišti jsme ozdobili vánoční stromeček, na který vyráběli anděly naši prvňáčci a druháčci. Stromeček krásně svítí a tvoří nádhernou předvánoční atmosféru. Již potřetí jsme se zapojili do soutěže o nejkrásnější vánoční stromeček ve spolupráci se Zahradním centrem v Jindřichově Hradci. Věříme, že získáme mnoho hlasů.

V hodinách zpíváme koledy, čertovské písničky a písničky o Mikuláši, učíme se říkanky. Pečeme perníčky, tancujeme čertí tance, malujeme obrázky, tvoříme dekorace, rozbalujeme adventní kalendáře …. Připomínáme si tradice spojené s adventní dobou a časem vánočním.

Pro rodiče, prarodiče a kamarády jsme letos připravili vánoční tvořivé dílničky na pondělí 9. prosince.

Ve školní družině je připravená vánoční hra „Hledání pokladu“. V mateřské škole je pro rodiče připravena besídka na čtvrtek 19. prosince a školáci budou mít své třídní besídky a besídku ve školní družině v pátek 20. prosince. Paní kuchařka nám uvaří výborný slavnostní oběd na rozloučenou před vánočními prázdninami. A my si na stoly v jídelně vyrobíme krásné vánoční svícny, abychom si zpříjemnili tuto kouzelnou atmosféru.

Rádi bychom touto cestou popřáli všem krásné vánoční svátky v kruhu rodiny, klidné chvíle plné radosti a smíchu. Hodně zdraví, štěstí a pohody do nového roku.

Za všechny děti a zaměstnance ZŠ a MŠ
Popelín Lenka Macků

Pomístní jména v Popelíně – Famelka, Spořilov, V Chalupách

Famelka (Famelky, Famelie) – Březina

Osadu tvoří dvě skupiny domů. Její název zřejmě pochází z let 1787 – 1799, tedy z doby vlády císaře Josefa II., kdy podle Raabova dekretu (návrhu) byly vrchnostenské pozemky pronajímány tzv. familiantům. Je to osada familiantská.

Na mapě ovšem najdeme oficiální název Březina podle okolního lesa – Březiny (původně březový porost, dnes smrkový). Oficiální jméno Březina se však nevžilo. Obyvatelé obce všeobecně používají názvu Famelka.

Spořilov – Na Sadech

Nové jméno jakoby od vlastního jména osobního Spořil. Ale podle smyslu je to osada spořilů, takže v duchu běžného způsobu tvoření slov by mělo být pomnožné - Spořily.

Tento název nese řada dvojdomků postavených v roce 1931 „Nouzovým bytovým družstvem pro Popelín a okolí". Nájemci prý museli hodně spořit, aby si mohli domky odkoupit. Název „Na Sadech" se neužívá, mnozí ho ani neznají.

Co se názvů „Famelka" a „Spořilov" týče, o tom je v kronice zápis: „V lednu 1951 dochází v naší obci k různým změnám v pojmenování. Tak osada „Famelie" dostává nové jméno „Březina" a dosavadní (neúřední) název „Spořilov" dostává jméno „Na Sadech" v důsledku toho, že v jeho okolí byl vysázen početně pěkný ovocný sad.

V Chalupách

Tři malá hospodářská stavení (čp. 47, 71 a 79) pod hrází rybníka Nového dříve stála osaměle. V roce 1931 byl mezi ně a jádro obce postaven Spořilov.

Eva Urbanová

Pokračování Veselých i vážných příběhů p. Antonína Dubského (nar. r.1876) z čp. 8, který prožil dětství v Popelíně

Čaj

U Hrnčířů měli dceru Petronku, sloužila ve Vídni. Jednou poslala domů čaj. Hrnčířka ho uvařila, ocedila na hnůj a ty lupínky chtěli jíst. Nešmakovalo jim to, tak to dala koze. Ani ta to nechtěla. Tak přišla k nám a ptala se matky, jestli ví, jak se vaří čaj. Matka jí to vysvětlila, jenomže čaj už nebyl. Teprve teď vypravovala Hrnčířka celou proceduru, jak to udělala.

Dráha

Nejveseleji bylo v Popelíně, když se stavěla dráha. Za dráhou, napravo od cesty k Vlčetínu, ve Vondrovým lese, stála velká bouda a na ní velký nápis: Kantina. Tam bylo živo a křiku, obzvlášť v neděli! Taliáni pili, zpívali, hádali se i prali. Zpívali taky písničku: „v Bednárečku na kopečku, tam je lepší, tam čtyři vši káru táhnou, pátá tlačí. Šestá sedí na kopečku, kouří cigáru a dívá se na ty čtyři, jak táhnou káru. Heleť bratře, kamaráde, podej ty mně hůl, jedna leze za obojkem, jak uherskej vůl …". Taliáni měli takové muly, nebyl to ani kůň ani osel, a ty jim tahaly dvoukolové káry. Nejvíce dělali mosty.

Někdy v neděli, když nebyl žádný kšeft, jsme šli na dráhu, a jak měli položené šínky z Buku ke Kobzový cestě, vzali jsme vozík a jezdili jako draci s kopce, až si jeden pochroumal ruku a byl konec vožení. První mašinka jela v neděli 3. 11. 1887 před polednem. Lidi šli zrovna z kostela a všechno se to hrnulo ke dráze. A my s dobytkem jsme taky čekali u dráhy, a jak jela od Jihlavy do Veselí, dobytek to uviděl a všechno se nám rozutíkalo.

Kuželky

Tehdy se hrávaly hodně kuželky, hlavně u Hrbků, říkalo se u Pekařů. Já jsem je tam stavěl s Pepíkem Kolářovým. Jednou jsme měli žízeň, proto jsme dali Frantovi Havlíkovi kapsl, co se střílí ve flintě, aby nám šel zastavět. Když jsme se napili, zase jsme stavěli sami. Franta dal kapsl na kámen a druhým kamenem na něj uhodil. Kapsl střelil, ale Frantovi vletěl kousek plíšku do oka. Rámus byl veliký, ale pomoc žádná. Oslepl na to oko, proto nebyl vojákem. K jeho službě mu to později nevadilo, byl totiž listonošem.

Já jsem měl taky dobrý kšeft. U Semotánů, co je teď Nožín, bydleli dva partafýři, Studnička a Štěpánek, a ti rádi hráli kuželky. Jak měli volno, šli k Zemanům a chtěli hrát. Zeman otevřel dveře u sálu, písknul na prsty, a jak jsem to uslyšel, už jsem letěl stavět. Když hráli večer a já jsem u kuželek světlo neměl, jen jsem jim hlásil, kolik padlo, zrychtoval jsem si špagát pod kuželky a uvázal na nohu. Když hodil a koule šla pěkně mezi roh a fanku, vždycky více padlo, tak jsem škubl nohou a bylo devět a byl krejcar. To jsem margýroval dlouho. Zeman o tom věděl, ale přál mi, tak jim nic neřekl. Až po delší době jim to bylo jaksi divné, že večer jim to více padalo nežli za dne. Tak si jeden dával pozor, až mi na to přišel a mně to zatrhli. Ale byl to kšeftíček! V neděli za odpoledne a večer taky někdy zlatička padla! Záda bolely, ale to muselo stranou, jen když byly krejcárky…

Popelín včera a dnes

Chmelnice

foto 40. léta

foto 2018

Popelín včera a dnes

Cesta ke kostelu

foto 30. léta

foto 2015

Střípky z minulosti Popelína

Zemědělství dříve

Zemědělstvím se dříve v Popelíně živila převážná většina obyvatelstva. Tak například v roce 1930 bylo v obci dle sčítání 124 zemědělských závodů. V závodech bylo 46 koní, 525 kusů hovězího dobytka, 162 koz a 171 prasat.

Z předchozího je zřejmé, že takřka u každého čísla popisného byla nějaká, byť i sebemenší, výměra zemědělské půdy. Zemědělství dříve na vesnici skýtalo lidem obživu i výdělek. Obyvatelstvo nemuselo dojíždět nikam za prací, jako je tomu v mnoha případech dnes. Drobným držitelům zemědělské půdy obdělávali pozemky větší zemědělci a to za zpětnou výpomoc při zemědělských pracích. Tito drobní držitelé půdy si chovali drobné hospodářské zvířectvo, čímž si částečně vylepšovali svoje živobytí a nemuseli být odkázáni na nákupy v obchodech. I v mléčných výrobcích byla dříve vesnice soběstačná. Máslo se vyrábělo ze smetany podomácku a to tím způsobem, že se smetana „svrtěla“ na máslo. Podomácku se vyráběl i tvaroh a pro mléko se chodilo k sedlákům.

Ze zemědělských plodin se pěstovalo v Popelíně žito, oves, brambory, řepa, jetel, řepka ke krmení a zelí. Větší zemědělci na lepších půdách pěstovali ještě pšenici a ječmen. Po roce 1945 se v Popelíně ve větší míře započalo s pěstováním škrobnatých brambor pro zpracování v družstevním lihovaru. Z lihovaru si zemědělci po dobu zpracovávání brambor odváželi výpalky pro zchutňování krmiva pro dobytek.

V době sezónních prací vypomáhala v zemědělství doslova celá obec – domácí dělníci, perleťáři a ostatní pracující. Ani děti nezůstávaly stranou a po příchodu ze škol pásly dobytek, husy a vypomáhaly, kde bylo zapotřebí. Starší děti mívaly od školy tak zvané „úlevy“.

Pole byla obdělávána bez jakékoliv mechanizace. Živobytí pro svoji rodinu musela většina zemědělců těžce dobývat s rádlem, kosou či vidlemi v ruce, od svítání do soumraku.

Těžko si lze dnes představit, že jediným majitelem nákladního automobilu v obci byl řezník Robert Vondráček, a že v obci nebyl v předválečné době ani jediný traktor. Všechny polní práce, ale také doprava v obci, byly zajišťovány koňskými či volskými a v malých hospodářstvích i kravskými potahy.

Každý větší zemědělec měl pole za svým domem – „za humny“, která obvykle oddělovala polní cesta. Zemědělci si pozemkům dávali pomístní jména. Jedem zemědělec v Popelíně vyprávěl, že jeho otec měl všechny názvy polí zapsány a u každého z nich měl parcelní číslo. To proto, aby při styku s úřady, kde se užívalo pouze čísel, hned věděl, o který pozemek jde.

V dnešní moderní době už si nedokážeme ani představit dřinu, která provázela naše předky při zemědělských pracích po celý rok. Moderní velké stroje umožňují obdělávat bez dřiny daleko větší plochy polí, na práce v zemědělství stačí dnes zlomek pracovníků oproti dřívějšku. Práce je pohodlnější a samozřejmě s vyšší produktivitou.

Ale dokážete si představit to nádherné ticho po celé vsi, kdy se tu ozýval jen domácí dobytek a nad poli zpíval skřivánek? V dnešní době neustálého hluku motorů už je to téměř nepředstavitelné.

Zdenka Koubová (bývalá kronikářka obce)

FOTOGALERIE

NÁŠ VELKÝ ZÁMĚR – POKRAČOVÁNÍ

Vážení spoluobčané,

v minulém vydání zpravodaje jsme vás požádali o vyjádření k našemu záměru – vybudování zařízení pro sportovní a kulturní vyžití občanů v areálu školy. K tomuto účelu jsme k článku přiložili prvotní, tzv. hmotovou studii, aby měl čtenář představu, co by ve zmíněném prostoru mohlo vzniknout. Chtěl bych vám všem, kteří jste našli čas a vaše odpovědi nám předali ať už formou anketního lístku nebo přímým kontaktováním, velmi poděkovat. Výsledkem ankety je 25 vrácených anketních lístků, z nichž převládá ve 22 případech varianta sedlové střechy, ve dvou případech střecha pultová. Jednou byl k odpovědi přiložen vlastní náčrt možného vzhledu nové budovy. Na jednom lístku byl dopsán vzkaz, že se navržená budova do okolní zástavby nehodí a že by bylo lepší zvolit styl, který by lépe zapadal k okolním historickým stavbám. V jednom případě se nám vrátil vzkaz: „Je potřeba svolat veřejné hlasování na tělocvičnu a říci částku investice. Občané jsou proti tomuto záměru kvůli pár jedincům. Není třeba se zadlužovat, investovat jinde." Někteří z vás dokonce našli čas nás kontaktovat přímo a osobně k tomuto tématu diskutovat. Toho si ceníme obzvlášť. Vše bylo pro další rozhodování zastupitelstva obce velmi užitečné a dovolím si malé shrnutí stávajícího stavu a nástin dalších možných kroků.

Na základě výše uvedených výsledků a diskusí s vámi jsme si potvrdili, že není vůbec jednoduché ke stávající historické zástavbě zvolit nejvhodnější typ nové stavby. Jak z hlediska vizuálního, tak z hlediska prostoru, který máme k dispozici. Z posledních hovorů na toto téma a z některých doporučení jsme na jednání v zastupitelstvu obce dne 4. prosince dospěli k rozhodnutí, že oslovíme odbornou architektonickou veřejnost a získáme dalším možné varianty, jak by mohla budova vypadat. V těchto dnech probíhají intenzivní jednání právě s dalšími odborníky a velmi rádi vás budeme příště informovat o jejich výsledcích.

Ještě jednou si dovolím jménem zastupitelstva obce vám všem poděkovat za vaše názory a náměty a jako bonus přikládám dvě fotografie, velmi zdařilých příkladů dobré praxe, které mohou být pro nás rovněž velmi užitečnou inspirací.

A nedovolím si nezmínit další výzvu, která trvá – budeme rádi za každou diskusi s vámi na toto téma.

Ing. Jiří Houška, místostarosta obce

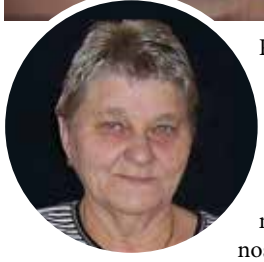

Obr. 1. – kulturní zařízení měst Lanškroun

Obr. 2. – přístavba školní družiny v Plzni

Popelínský Seniorklub spolupracuje dlouhodobě s nestátní neziskovou organizací Nedoklubko, která se věnuje předčasně narozeným miminkům a jejich rodičům. Paní Růžena Starostová upletla letos na podzim zatím 30 krásných čepiček pro nedonošená miminka a rozhodně se svojí záslužnou činností neskončila.

V listopadu projelo Popelínem několik spřežení severských psů. Při odpočinku u bývalé pošty zvěčnila jedno spřežení paní Hana Kruntorádová.

Informace

- **Chcete-li být informováni o dění v obci prostřednictvím SMS zpráv, musíte sdělit své telefonní číslo na Obecní úřad v Popelíně.**
- **DOPRAVA ŽIROVNICE – POPELÍN: autobus ZD Popelín bude jezdit ze Žirovnice do Popelína v 10.00 od pošty v Žirovnici v těchto termínech (středa): 8. 1.; 5. 2.; 4. 3. a 1. 4. 2020.**
- **Poplatky za komunální odpad a psy se budou vybírat v Horní Olešné dne 24. 1. 2020 od 18°° v budově obecního úřadu v Horní Olešné.**
- **Obecní úřad Popelín bude z důvodu dovolené uzavřen od 23. 12. 2019 do 3. 1. 2020.**

ZPRAVODAJ POPELÍN A HORNÍ OLEŠNÁ • periodický tisk územního samosprávného celku • Číslo 4/2019 • vydán 20. 12. 2019 • vychází jako čtvrtletník • registrováno MK ČR E 22106 • Vydává: Obec Popelín, Popelín 93, 378 55 Popelín, IČ 00247286 • Členové redakční rady: Dana Hesová, Mgr. Jaroslava Čevelíková, Ing. Jiří Houška, Ing. Tomáš Zaňák, Zdenka Koubová a Eva Urbanová • Fotografie: Milada Zaňáková, Dominika Maršíková, • uzávěrka příštího čísla 5. 3. 2020 • kontakt: ou@popelin.cz, tel.: 384 397 554